

Sporttörténet osztályozó vizsga (első félév)

Vizsgadolgozat tartalma (60 perc):

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/sport-hajnala>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/az-okori-olumpiak>

<https://www.youtube.com/watch?v=pmulfhJMKa>

Fontos középkori (magyar) (katolikus) egyházi ünnepek		
időpont	ünnepe	ünnepe jelentése
jan. 1.	Újév	kiskarácsony; Szűz Mária = Istenanya
jan. 2.	Jézus neve napja	(→ névmágia)
jan. 6.	Vízkereszt	Jézus megkeresztelése; J. első csodája
febr. – ápr.	Nagyböjt	farsanggal kezdődő (testi-lelki) megtisztuló időszak, felkészülés a Húsvétra
	húshagyókedd	Húsvét előtti 7. vasárnap utáni kedd
	virágvasárnap	Húsvét előtti utolsó vasárnap; Jézus Jeruzsálembé vonulása; barkaszentelés
	Nagyhét	Húsvét előtti három nap
	Húsvét	Nagyböjt vége; Jézus kereszthalála és feltámadása = tavaszi napéjegyenlőség, tavaszvárás → „Napfiú” születése
máj. / jún.	Pünkösd	Húsvét utáni 50. nap; a „kiáradás” napja, amikor a Szentlélek eltöltötte az apostolokat
máj. / jún.	Úrnapija	Húsvét utáni 60. nap; a húsvéti időszakot lezáró „test és vér” körmeneti ünnep
jún. 29.	Péter, Pál	apostolok ünnepe; az aratás kezdete
aug. 15.	Nagyboldogasszony	Szűz Mária mennybe menetele; Mária = Magyarország védőszentje (→ Regnum Marianum) = „Ezüst Boldogasszony” Arany Atyácska androgün párja a világ Teremtőjében a fénykereszténységben (→ Bau, Magna Mater, Babba Mária)
aug. 20.	Szent István napja	új kenyér ünnepe; „államalapító” István király első koronázása
szept. 8.	Kisboldogasszony	Kisasszony: Szűz Mária születése
szept. 29.	Szent Mihály napja	szüreti időszak kezdete; kifsarsang kezdete Katalin napjáig; pásztor elszámolások napja;
nov. 1.	mindenszentek	minden azon szentek napja, kiket név szerint nem köthetők naphoz
nov. 2.	halottak napja	emlékezés az elhunytakra; az előző estekor a templomokban a halottak miséznek
nov. – dec.	Advent	a Karácsonyt megelőző három vasárnap: Jézus eljövételét váró időszak (→ kisböjt)
dec. 24.	Szenteste	karácsony böjtje, várakozás családi meghitt körben ← téli napfordulat, esztendőváltás, múlt és jövő, elmúlás és keletkezés eleveinek és holtak találkozása.
dec.25.	Karácsony	öröm, család, békeesség, gyermekség, otthon és szülőföld ünnepe; Jézus születés napja (→ eredetileg SolInvictus, Jézustól SolSalutis), napjának meghatározása kétséges, de nem december 25.
dec. 26.	Karácsony	Valójában nem a karácsony napja, hanem Szent István első vértanú halálának napja; néphagyományban egészség és termésvarázslás napja is
dec. 28.	aprószentek ünnepe	Heródes király által elrendelt gyermekmészárlás Palesztinában, hogy az újszülött Jézus is halljon meg.

Játékok a középkori Angliában (korabeli angol krónika leírása)

A.

Úgy illik, hogy egy város ne csak komoly legyen és tágas, hanem vidám is, szórakozással teli. Minden évben húshagyókedden az iskolás fiúk harci kakasokat visznek mesterükhöz, és egész délelőtt kakasviadallal szórakoznak. Ebéd után pedig az egész ifjúság kimegy a mezőre labdázni. minden iskola tanulóit labdát és labdaütőt visznek a kezükben. A város előkelő, tekintélyes férfiúi lóháton odamennek, hogy nézzék az ifjak játékát, s gyönyörködjenek ügyességükben.

Nagyböjt minden péntekén mindig újabb csoport fiatalember lovagol ki a mezőre, a legjobb lovas vezetésével, pajzsokkal és hegy nélküli dárdákkal, és hadijátékokkal szórakoznak. Tanúságot tesznek arról, hogy mennyire lennének használhatóak

háború esetén.

A húsvéti ünnepeken ütközet folyik a vízen. A folyam közepén álló rúdra pajzsot illesztnek, majd elindítanak egy csónakot, evezők nélkül, hogy a víz árja sodorja. A ladik orrában ott áll egy ifjú, készen arra, hogy lándzsájával megdöfje a pajzsot. Ha eltöri a lándzsáját a pajzson, és nem esik el, akkor – úgy gondolják – jeles tettet hajtott végre. Ha a fegyvere nem törik el, amikor teljes erővel neki megy a pajzsnak, hanyatt esik, bele a vízbe, mivel a csónakot gyorsan sodorja az ár. De a pajzs két oldalán ott várakozik két csónak, benne fiatalember: ők olyan gyorsan kimentik a vízbe esett ifjút, ahogy csak tudják. A hídon, a parton és a folyó mentén a házakban sok néző áll, s ilyenkor jót nevet.

A fiatalemberek egész nyáron át ugrásban, lövésben, táncban, birkózásban, kődobásban és a pajzs használatában gyakorolják magukat. A lányok pedig ütik kézi dobjukat és táncolnak mindaddig, míg csak be nem sötétedik. Télen minden ünnepen ebéd előtt viadalra betanított disznók dulakodnak, vagy pedig bikákat és medvéket kényszerítenek küzdelemre - állatviadal.

Ha a nagy mocsár, amely észak felől mossa a város falát, befagy, sok ifjú szórakozik a jégen. Egyesek gyorsan csúszkálnak, s olyan messzire, amennyire csak bírnak, mások ülést készítenek maguknak, akkorát, mint egy mérföldkő. Egyikük ráül, sokan pedig egymás kezét fogva húzzák; ha valamelyikük felbukik, mind egymásra esnek. Egyesek csontokat kötnek a lábukra, a sarkuk alá, és kis, hegyes bottal lökik magukat, így csúsznak olyan gyorsan, ahogyan a madár repül a levegőben, vagy a nyíl elröppen az íjról.

B.

„... olyan játék, amelyben a fiatalemberek lökdösnek egy labdát; nem dobják a levegőbe, hanem lábukkal görgetik a földön. Mondhatom elég megvetendő játék, s szerintem legalábbis sokkal közönségesebb, méltatlanabb, hitványabb, mint bármelyik másik; ritkán végződik kár, baleset vagy a játékosok megsérülése nélkül.”

Sporttörténet osztályozó vizsga (második félév)

Vizsgadolgozat tartalma (60 perc):

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/az-olimpia-ujjaszuletese>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/nob-es-az-első-olimpiak>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/modern-sport-ii-vilaghaboru-elott>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/tul-ii-vilaghaborun-sport-hideghaboru-kozepen>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/az-olimpia-mint-vilagesemeny-az-amator-profi-kerdes>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/teli-olimpiak>

<https://zanza.tv/testneveles-es-sport/sporttortenet/olimpiak-ii-vilaghaboruig-magyar-sikerek>

Különleges sporteredmények a következő nyári olimpiákról: 1896, 1900, 1904, 1912, 1924, 1936, 1948, 1952, 1956, 1968, 1972, 1980, 1984.